

FEDERACIJA BOSNE I HERCEGOVINE
ZAVOD ZA JAVNO ZDRAVSTVO FBIH

Obr.br. 21-Z-DI

**UPUTSTVO ZA SASTAVLJANJE I DOSTAVLJENJE
IZVJEŠTAJA O RADU CENTRA ZA DIJALIZU**

Sarajevo, 2018. godine

Opće napomene

Zdravstvene ustanove i nosioci privatne prakse, kao i druga pravna i fizička lica koja u okviru svoje djelatnosti obavljaju poslove iz oblasti zdravstva, dužni su voditi evidencije u skladu sa Zakonom o evidencijama iz oblasti zdravstva („Službene novine FBiH“, br. 37/12), Pravilnikom o načinu i rokovima dostavljanja i obliku i formi zbirnih izvještajnih obrazaca (Službene novine Federacije BiH broj 61/18), kao i Zakonom o zdravstvenoj zaštiti („Službene novine FBiH“, br. 46/10 i 75/13).

Zdravstvene ustanove i nosioci privatne prakse su dužni voditi evidencije u pisanoj i elektronskoj formi i u propisanim rokovima dostavljati individualne, zbirne i periodične izvještaje nadležnom zavodu za javno zdravstvo, kao i drugim institucijama na način propisan Programom i Planom provođenja statističkih istraživanja od interesa za Federaciju Bosne i Hercegovine.

Dokumentacija

Za vođenje propisanih evidencija koje služe kao izvor podataka za sastavljanje zbirnih periodičnih i individualnih izvještaja utvrđenih Programom i Planom statističkih istraživanja iz oblasti zdravstva u skladu sa **Pravilnikom o obliku i sadržaju osnovne medicinske dokumentacije** (Službene novine Federacije BiH broj 61/18) služba ima sljedeću medicinsku dokumentaciju (sredstva evidencije):

- Protokol bolesnika

Upisivanje podataka u sredstva evidencije smatra se prema odredbi zakona o evidencijama u oblasti zdravstva sastavnim dijelom stručnog medicinskog rada pri čemu se obavezno primjenjuju jedinstveni metodološki principi i statistički standardi (definicije, klasifikacije, nomenklature).

Za sastavljanje ovog izvještaja koriste se obrasci dnevne i tekuće evidencije koji služe kao veza između osnovne medicinske dokumentacije i izvještaja. Služba ima sljedeće obrasce dnevne i tekuće evidencije:

- Dnevna evidencija usluga centara za dijalizu

Upustvo za evidenciju, sastavljanje i dostavljanje izvještaja

U lijevom gornjem uglu naslovne strane izvještajnog obrasca upisuje se naziv kantona, općinu i puni naziv zdravstvene ustanove, te izvještajni period za koji se izvještaj podnosi.

Tabela 1. Mreža, zdravstveni radnici, izvještaj o radu centra za dijalizu

Centar za dijalizu	obavlja dijagnostiku i liječenje pacijenata kroz tretman hemodialize i peritonealne dijalize
Dijaliza je	proces koji se koristi da se zamjeni funkcija bubrega kod njihovog zatajenja. Dijaliza može u većoj mjeri zamjeniti ekskretornu funkciju bubrega, ali ne i njihovu endokrinu funkciju. Dijaliza predstavlja difuziju rastvorenih tvari i ultrafiltraciju tečnosti kroz polupropusnu membranu
Broj lokaliteta za dijalizu	Upisuje se broj geografskih lokacija Centara za dijalizu
Broj mjesta za dijalizu	Upisuje se broj „stolica“ koji je na raspolaganju na geografskim lokalitetima
Doktori medicine	Upisuje se ukupan broj doktora medicine koji su radili u izvještajnom periodu (dr opšte medicine, dr medicine na specijalizaciji, dr medicine specijalista) Doktori medicine su lica koja imaju završen medicinski fakultet i neposredno u vidu zanimanja pružaju zdravstvenu zaštitu stanovništvu
Od toga specijalista	• Od ukupnog broja doktora medicine upisuje se ukupan broj doktora

	specijalista koji rade u Centru za dijalizu Doktor medicine –specijalista je osoba koja pored završenog medicinskog fakulteta ima i položen specijalistički ispit iz odgovarajuće specijalističke discipline u oblasti medicine
Medicinske sestre/tehničari - UKUPNO	U ukupan broj medicinskih sestara / tehničara uključuju se zdravstveni radnici sa završenom visokom (VSS), višom (VŠS) ili srednjom stručnom spremom (SSS).
Medicinske sestre/tehničari sa visokom stručnom spremom	Medicinske sestre/tehničari sa visokom stručnom spremom su razvrstani po ciklusima obrazovanja. U skladu sa Okvirnim zakonom o visokom obrazovanju u BiH (Sl. Novine BiH, broj 59/07) ciklusi se odnose na sljedeće profile zdravstvenih radnika: • I ciklus vodi do akademskog zvanja završenog dodiplomskog studija (Bachelor) ili ekvivalenta, stečenog nakon najmanje tri i najviše četiri godine redovnog studija nakon sticanja svjedočanstva o završenoj srednjoj školi, koji se vrednuje sa najmanje 180 odnosno 240 ECTS bodova • II ciklus vodi do akademskog zvanja magistra ili ekvivalenta, stečenog nakon završenog dodiplomskog studija, traje jednu ili dvije godine, a vrednuje se sa 60 odnosno 120 ECTS bodova, i to tako da u zbiru sa prvim ciklusom nosi 300 ECTS bodova
Medicinske sestre/tehničari sa višom stručnom spremom	Upisuje se ukupan broj medicinskih sestara/tehničara sa višom stručnom spremom koji su radili u izvještajnom periodu. Medicinske sestre/tehničari sa višom stručnom spremom lica koja imaju završenu višu zdravstvenu školu (dvogodišnja viša škola) i neposredno u vidu zanimanja pružaju zdravstvenu zaštitu stanovništvu
Medicinske sestre/tehničari sa srednjom stručnom spremom	Upisuje se ukupan broj medicinskih sestara/tehničara sa srednjom stručnom spremom koji su radili u izvještajnom periodu Medicinske sestre/tehničari sa srednjom stručnom spremom su lica koja imaju završenu srednju medicinsku školu i neposredno u vidu zanimanja pružaju zdravstvenu zaštitu stanovništvu
Zdravstveni saradnici	Upisuje se ukupan broj zdravstvenih saradnika koji su radili u izvještajnom periodu Zdravstveni saradnici su lica koja nisu završila obrazovanje zdravstvenog usmjerenja, a rade u zdravstvenim ustanovama i učestvuju u dijelu zdravstvene zaštite
Usluge	
Broj usluga dijalize	Upisuje se ukupan broj usluga dijalize, od toga: • akutne, • hronične, • hemodializa, • peritonealne i • urgentne dijalize
Akutna bubrežna insuficijencija (zatajenje) nastaje najčešćim dijelom zbog ekstrarenalnih uzroka, odnosno prerenalnih (krvarenje, septički šok i slično) se lijeći akutnom dijalizom	
Hronična dijaliza izvodi se obično tri puta sedmično po 4 sata kod pacijenata u terminalnoj bubrežnoj insuficijenciji nastaloj zbog različitih bubrežnih oboljenja kao što su glomerulonefritisi, pijelonefritisi, dijabetička nefropatija, hipertenzija i drugo	

Hiperkalijemija koja se ne može riješiti konzervativnom terapijom, hipervolemija sa plućnim edemom koji se takođe ne može riješiti konzervativnom terapijom, i isto tako metabolička acidozna koja slabo reaguje na konzervativnu terapiju (još i uremijski perikarditis i uremijska encefalopatija) predstavljaju stanja koja **urgentno** zahtijevaju dijalizi tretman.

Hemodializa je metoda odstranjivanja otpadnih produkata kao što su kalijum i urea, kao i obične vode iz krvi u slučaju zatajenja bubrega. Hemodializa je jedna od tri terapije za zamjenu funkcije bubrega. Druge dvije su transplantacija bubrega i peritonealna dijaliza. Od svih terapija hemodializa je najčešći oblik liječenja bolesnika s terminalnim zatajenjem bubrega

Peritonealna dijaliza je jedna od metoda odstranjivanja otpadnih produkata iz organizma u slučaju zatajenja bubrega. Ovu metodu dijalize koristi oko 11% bolesnika sa zatajenjem bubrega, ostali koriste hemodializu

Broj osoba na dijalizi	Upisuje se ukupan broj osoba na dijalizi
Broj osoba na dijalizi vakcinisanih protiv HBV (virusni hepatitis B)	Upisuje se broj osoba na dijalizi koje su vakcinisane protiv virusnog hepatitisa B

Dostavljanje izvještaja

Svaka zdravstvena ustanova popunjava Izvještaj u dva primjerka, od kojih jedan primjerak dostavlja nadležnom zavodu za javno zdravstvo kantona, a drugi primjerak zadržava za potrebe ustanove.

Izvještaj se dostavlja sa navedenim datumom dostavljanja, potpisom od strane odgovornog lica za sastavljanje i dostavljanje izvještaja, te sa potpisom rukovodioca ustanove ovjeren pečatom.

Izvještaj se dostavlja jednom kao godišnji izvještaj.

Zavod za javno zdravstvo kantona vrši kontrolu obuhvata i kompletnosti podataka u izvještajima, sastavlja godišnji izvještaj za nivo kantona i dostavlja Zavodu za javno zdravstvo Federacije Bosne i Hercegovine. Rok za dostavljanje godišnjeg izvještaja je do **31.03. za prethodnu godinu.**